

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 178

(Prot. Nr.69, 10.§)

2007. gada 18.decembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanas

Lieta Nr.2938/07/06/43

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „BRIEŽA APTIEKA” ziņojumu par apvienošanas

Konkurences padome 27.11.2007. saņēma ziņojumu par SIA „Hansa Pharma” un SIA „BRIEŽA APTIEKA” apvienošanas (turpmāk – Ziņojums).

Iepazīstoties ar sniegto informāciju Konkurences padome secina, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanas” (turpmāk – Noteikumi) noteiktajām prasībām un ir uzskatāms par pilnīgu no 27.11.2007.

30.11.2007. Konkurences padome SIA „Hansa Pharma” pilnvarotajam pārstāvim nosūtīja vēstuli Nr.2894, kurā informēja, ka par pilnīga Ziņojuma iesniegšanas datumu ir uzskatāms 27.11.2007.

SIA „Hansa Pharma” 31.03.1995. ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmuma reģistrā ar reģistrācijas numuru 4003252167. Juridiskā adrese: Kleistu iela 24, Rīga, LV-1067.

SIA „BRIEŽA APTIEKA” 16.02.2001 ir reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar reģistrācijas numuru 40003532515. Juridiskā adrese: Riharda Vāgnera iela 13, Rīga, LV-1050.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA „Hansa Pharma” darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība, pārējā darbība cilvēka veselības aizsardzības jomā.

2001.gadā Tamro Corporation koncerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku SIA „Hansa Pharma” („Ģimenes aptieka”).

SIA „Hansa Pharma” īsteno izšķirošo ietekmi vairākos meitas uzņēmumos: SIA „Eviņa Liepāja”, SIA „Baltijas aktivitāte”, SIA „Retējs 1”, SIA „Gaisma- Plus”, SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalātfarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, SIA „Elta”, SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”, SIA „Vecā aptieka”, SIA „Jēkabpils meža aptieka”, SIA „Aptieka Inčukalns”, SIA „Aura-Aptieka”.

2. SIA „BRIEŽA APTIEKA” darbības veidi ir medikamentu un higiēnas preču mazumtirdzniecība.

SIA „BRIEŽA APTIEKA” ir reģistrētas 3 (trīs) aptiekas licences:

1) Valmieras pilsētā aptiekai „BRIEŽA APTIEKA Nr.1”, adrese: Rīgas iela 4, Valmiera, licences Nr. Ap-677/3 (*);

2) Ludzas pilsētā aptiekai „BRIEŽA APTIEKA Nr.2”, adrese: Latgales iela 51/18 – 1, Ludza, licences Nr. Ap-701/1;

3) Rūjienas pilsētā aptiekai „BRIEŽA APTIEKA Nr.5”, adrese: Brīvības iela 8, Rūjiena, licences Nr. Ap-355/3.

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir „tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem (..)””.

(*).

Tādējādi tiek veikta apvienošanās Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

(*).

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanās iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

SIA „Hansa Pharma” Ziņojuma izvērtēšanu attiecībā uz SIA „BRIEŽA APTIEKA” balstās uz 2006.gada pārskatu informāciju. SIA „Hansa Pharma” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*). SIA „Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem par 2006.gadu bija LVL (*). Savukārt SIA „BRIEŽA APTIEKA” kopējais neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*), saskaņā ar Ziņojumu, sadalās sekojoši:

a) „BRIEŽA APTIEKA Nr.1” – LVL (*);

b) „BRIEŽA APTIEKA Nr.2” – LVL (*);

c) „BRIEŽA APTIEKA Nr.5” – LVL (*).

Starp SIA „Hansa Pharma” un SIA „BRIEŽA APTIEKA” 2006. gadā nav bijuši savstarpēji darījumi. Līdz ar to tiešo apvienošanās dalībnieku apgrozījums 2006.gadā, kas aprēķināts, ņemot vērā Noteikumu 13.punktu, bija LVL (*).

Lai gan tiešo apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums nerasniedz 25 miljonus latu, Konkurences padome secina, ka saskaņā ar minēto Noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA „Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, izšķirošās ietekmes rezultātā, ietilpst vienā uzņēmumu grupā. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA „Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA „Tamro”, ņemot vērā SIA „Hansa Pharma” piederību Tamro Corporation koncernam, jo SIA „Hansa Pharma” atrodas Tamro Corporation izšķirošā ietekmē. SIA „Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA „Hansa Pharma” pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA „Hansa Pharma” saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA „Tamro MedLab”.

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” un SIA „Tamro MedLab” apgrozījums. SIA „Tamro” apgrozījums 2006.gadā bija LVL (*).

SIA „Tamro” un SIA „BRIEŽA APTIEKA” savstarpējie darījumi 2006.gadā veidoja LVL (*).

Veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Noteikumiem, tas pārsniedz 25 miljonu latu sliekšni. Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs un SIA „Hansa Pharma” pirms apvienošanās ir pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanos Konkurences padomē.

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētās preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus.

SIA „Hansa Pharma” Ziņojumā norāda, ka Konkurences padome savos pieņemtajos lēmumos attiecībā uz SIA „Hansa Pharma” apvienošanās paziņojumiem ir secinājusi, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus nosakāms attiecīgi tās pilsētas teritorijā, kurā reģistrētas aptiekas, kuras apvienošanās rezultātā nonāk SIA „Hansa Pharma” īpašumā un kontrolē. Ziņojumā atspoguļotās tirgus dalībnieku apvienošanās rezultātā tiek iegūta kontrole pār trijām aptiekām trīs atsevišķās pilsētās - Rūjienā, Valmierā un Ludzā.

Farmācijas likuma 36.pants un Ministru kabineta 03.03.2002. noteikumi Nr.102 „Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” nosaka pieļaujamo aptieku skaitu noteiktā administratīvā teritorijā vai apdzīvotajā vietā. Tā kā Rūjienas pilsēta, Valmieras pilsēta un Ludzas pilsēta ir atsevišķas administratīvas teritorijas, tad Konkurences padome uzskata, ka minēto teritorijas var izdalīt kā atsevišķas konkrētās ģeogrāfiskās teritorijas konkrētajā lietā atsevišķi aprakstot sekojoši:

Konkrētie ģeogrāfiskie tirgi tiek noteikti kā Rūjienas pilsētas teritorija, Valmieras pilsētas teritorija un Ludzas pilsētas teritorija, ņemot vērā to, ka apvienošanās sakarā tiek iegādāta pa vienai aptieka Rūjienas pilsētā, Valmieras pilsētā un Ludzas pilsētā un šajās teritorijās piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties zāles, nosaka aptiekas pieejamības ērtums un tuvums. Zāļu iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (dzīvesvieta, darbavietas tuvums).

Ievērojot to, ka patērētājiem Rūjienas pilsētā, Valmieras pilsētā un Ludzas pilsētā esošās aptiekas nav atzīstamas par aizvietojamām ar citās administratīvajās teritorijās esošajām aptiekām, tad minēto pilsētu teritorijas ir uzskatāmas par atsevišķiem konkrētiem ģeogrāfiskiem tirgiem saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu.

Līdz ar to, pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, apvienošanās rezultātā ietekmētie konkrētie tirgi ir:

1. Zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Rūjienas pilsētas teritorijā;
2. Zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Valmieras pilsētas teritorijā;
3. Zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Ludzas pilsētas teritorijā.

6. Pavisam uz 03.11.2007. pēc Latvijas Republikas Veselības ministrijas mājas lapā publicētā Licencēto aptieku saraksta bija izsniegtas licences Rūjienas pilsētā 2 (divām) vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, Valmieras pilsētā - 10 un Ludzas pilsētā - 7.

Konkurences padome, vadoties no iepriekš izvērtētajām līdzīgām apvienošanās lietām¹, secina, ka konkrētais tirgus veidojas no vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, neiekļaujot konkrētajā tirgū slēgta tipa aptiekas, jo slēgta tipa aptiekās ir aizliegts izplatīt medikamentus fiziskajām personām.

No 19 vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām ne Rūjienas pilsētā, ne Valmieras pilsētā un ne Ludzas pilsētā nav SIA „Hansa Pharma” īpašumā esošās vispārēja jeb atvērta tipa aptiekas ar zīmolu „Ģimenes aptieka”.

¹ Konkurences padomes 20.02.2006. lēmuma Nr.7a 6. punkts, Konkurences padomes 13.06.2007. lēmuma Nr. 62 6. punkts (www.kp.gov.lv).

Saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras 06.12.2007. vēstulē Nr. 4-4/1083 sniegto informāciju pēc minētās institūcijas rīcībā esošās informācijas nav iespējams atlasīt realizācijas apgrozījumus tikai Ludzas pilsētā, Rūjienas pilsētā un Valmieras pilsētā. Pilsētu aptieku dati par zāļu apgrozījumu ir iesniegti un atspoguļoti ar attiecīgās aptiekas filiālēm.

1. Ludzas pilsētas vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL 757 752,93.

2. Rūjienas pilsētas vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL 353 038,00.

3. Valmieras pilsētas vispārējā tipa aptieku zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā bija LVL 2 689 380,29.

Attiecīgi kopējais zāļu realizācijas apgrozījums latos (bez PVN) 2006.gadā SIA „BRIEŽA APTIEKA” vispārējā tipa aptiekām bija:

1. Ludzas pilsētā – LVL (*).
2. Rūjienas pilsētā – LVL (*).
3. Valmieras pilsētā – LVL (*).

Līdz ar to, apvienošanās rezultātā iegūstot kontroli pār 1 (vienu) aptieku no 10 (desmit) aptiekām Valmieras pilsētā, SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa Valmierā būs mazāka par 5% (*). Savukārt, Rūjienas pilsētā iegūstot kontroli pār 1 (vienu) aptieku no 2 (divām) aptiekām, SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa Rūjienā pārsniegs 40% (*). Attiecīgi Ludzas pilsētā iegūstot kontroli pār 1 (vienu) aptieku no 7 (septiņām) aptiekām, SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa būs mazāka par 30% (*).

Tādā veidā secināms, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļa zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgos Valmieras pilsētā un Ludzas pilsētā pēc apvienošanās nerasnēs dominējošā stāvokļa robežu (40%) sliekšni, kas saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta pirmo daļu ir viens no dominējošā stāvokļa konstatēšanas kritērijiem. Savukārt, Rūjienas pilsētā apvienošanās rezultātā SIA „Hansa Pharma” iegūst kontroli pār vienu no divām aptiekām. Tādā veidā konkurences struktūra attiecīgajā konkrētajā tirgū netiek izmainīta, jo apvienošanās rezultātā viens tirgus dalībnieks nomaina otru, neietekmējot tirgus daļas konkrētajā tirgū, kā arī nesamazinot konkurenci.

Konkurences padome secina, ka SIA „Hansa Pharma” neradīsies vai nenostiprināsies dominējošs stāvoklis lietā definētajos konkrētajos tirgos, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū.

Izvērtējot konkurences apstākļus konkrētajos tirgos, Konkurences padome secina, ka nav nepieciešama konkrētāka tirgu ietekmes novērtēšana pēc apjoma (zāļu realizācijas latos un vienībās), jo minētā darījuma rezultātā neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgos.

Vienlaicīgi šajā lietā tika izvērtēts, kā minētā apvienošanās ietekmēs situāciju zāļu vairumtirdzniecības tirgos, t.i., vai šajos tirgos šīs apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, vai arī būtiski netiks samazināta konkurence, jo pēc Zāļu valsts aģentūras mājas lapā pieejamās informācijas SIA „Tamro” tirgus daļa zāļu vairumtirdzniecības tirgū 2006.gada pirmajā pusgadā bija 25%. Tā kā apvienošanās rezultātā SIA „Tamro” tirgus daļas pieaugums vairumtirdzniecības tirgū no apvienošanās būs nenozīmīgs, tad tas neietekmēs situāciju konkrētajos tirgos. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka zāļu vairumtirdzniecības tirgos neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence zāļu vairumtirdzniecības tirgū.

Ņemot vērā minēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanas, kas paredzēta SIA „Hansa Pharma” iegūstot visas SIA „BRIEŽA APTIEKA” pamatkapitāla daļas.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja v.i.

T.Jefremova